

Surowce – odkrycia ostatnich lat

Ropa naftowa

Przedsiębiorstwo Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu Petrobaltic S.A. odkryło i udokumentowało w 2003 roku, w polskiej części dna Bałtyku, nowe złoża ropy naftowej. Wielkość zasobów surowca oszacowano na 3 mln ton. W bieżącym roku złoża to zostanie uwzględnione w "Bilansie zasobów kopalin". W 2003 r. wydobycie ropy naftowej z dna Morza Bałtyckiego stanowiło 41% ogólnego wydobycia krajowej ropy naftowej, czyli 270 tys. t.

/Źródło – M. Mizerska, „Konferencja prasowa Ministerstwa Środowiska i Państwowego Instytutu Geologicznego”, Przegląd Geologiczny, vol. 52, nr 7, 2004/.

Gaz ziemny i ropa naftowa

W rejonie Gorzowa Wielkopolskiego w 2003 r. PGNiG S.A. odkryło kilka nowych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej. Najzasobniejsze w surowce są złoża Międzychód i Lubiaków z 7 mld m³ gazu i 4 mln ton ropy naftowej. W trakcie dokumentowania są złoża Sowia Góra, Grotów i Sieraków liczące po kilka miliardów m³ gazu. Aktualnie, wymienione złoża nie podlegają jeszcze eksploatacji. Trwają prace przygotowawcze do ich zagospodarowania i budowy kopalń. Zasoby krajowego surowca powiększyły w 2002 roku także wcześniej odkryte złoża Brońsko, Wielichowo, Łękawica, Racot, Klęka. Podobny efekt spowodowało lepsze rozpoznanie geologiczne złóż Wiewierz, Ślubów, Stężyca. Według szacunków PGNiG S.A. ostatnie odkrycia pozwolą na zwiększenie wydobycia gazu ziemnego do 2007 r. do 6 mld m³ rocznie, a ropy naftowej do 1 mln t.

/Źródło – M. Mizerska, „Konferencja prasowa Ministerstwa Środowiska i Państwowego Instytutu Geologicznego”, Przegląd Geologiczny, vol. 52, nr 7, 2004/.

W Polsce poszukiwaniami węglowodorów zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Przedsiębiorstwo Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu Petrobaltic S.A. oraz firmy zagraniczne posiadające koncesje Ministra Środowiska na ten rodzaj działalności gospodarczej. Do największych sukcesów firm zachodnich można zaliczyć odkrycie przez firmę Apache Poland gazu ziemnego w niecce lubelskiej. Udział Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. to odkrycie na terytorium naszego kraju około 140 złóż ropy naftowej i około 200 złóż gazu ziemnego. Aktualnie w Polsce czynnych jest 66 kopalń ropy naftowej. Największa z nich została uruchomiona w Dębnie na przełomie 1999/2000 i ma dostarczać ok. 400 mln m³ gazu i 400 tys. t ropy naftowej rocznie.

/Źródło – P. Karnkowski, „Przegląd historyczny odkryć złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w Polsce”, Przegląd Geologiczny, vol. 52, nr 2, 2004/.

Złoto

W Polsce główne wystąpienia złota pierwotnego i okrucowego występują w Sudetach i na bloku przedsudeckim. Część z nich spełnia kryteria bilansowości (m. in. wystąpienia złota pierwotnego w osadach z pogranicza czerwonego spągowca i cechsztynu w rejonie Lubin-Polkowice oraz Nowego Kościoła k/Złotoryji). W pozostałych wystąpieniach złoto stanowi domieszkę w rudach innych metali (m. in. w Złotym Stoku i Radzimowicach k/Jeleniej Góry), bądź też w postaci złota okrucowego towarzyszy kruszywu naturalnemu (m. in. w całym szeregu złóż kruszywa naturalnego w dolinie Bobru na odcinku od Pilchowic do Bolesławca). Obecnie złoto w Polsce jest produkowane ubocznie w trakcie otrzymywania miedzi elektrolitycznej w KGHM polska Miedź S.A.

/Autor notatki: Andrzej Wojciechowski, Zakład Geologii Gospodarczej PIG./

Bursztyn

Ministerstwo Środowiska oraz wojewoda pomorski przyznali przedsiębiorcom w latach 2002-2003 r. kilka koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż bursztynu w granicach obszarów morskich naszego kraju. Koncesje dotyczą rejonów położonych w przybrzeżnej strefie Zatoki Gdańskiej. Oczekuje się, że w wyniku podjętych prac zostaną udokumentowane złoża bursztynu a także powstanie w kraju uporządkowany rynek wydobywania bursztynu. Ponadto, pozwoliłoby to na uzupełnienie podaży, która spadła w wyniku zalania kopalni Jantarny na Sambii w obwodzie kaliningradzkim, będącej dotychczas głównym źródłem surowca dla polskich bursztynników.

/Źródło – K. Szamałek, „Koncesje na poszukiwanie bursztynu”, Przegląd Geologiczny, vol. 51, nr 11, 2003/.

Węgiel brunatny

Lata 1980-1995 to okres kompleksowych poszukiwań trzeciorzędowych złóż węgla brunatnego na Niżu Polskim, obejmujący prace geofizyczne i geologiczne. Wynikiem tych prac było możliwie pełne rozpoznanie budowy geologicznej kraju pod kątem występowania węgla kamiennego oraz odkrycia, między innymi, następujących dużych złóż tego surowca: Rzepin i Torzym, Lubsko, Zasieki-Gubin-Brody, Pogorzela, Ruja i Gorzkowice-Ręczno. W sumie dysponujemy około 78 złożami węgla brunatnego o zasobach rzędu 220 mld t.

/Źródło – M. Piwocki, „Osiągnięcia Państwowego Instytutu Geologicznego w dziedzinie geologii złóż węgla brunatnego”, Przegląd Geologiczny, vol. 51, nr 1, 2003/.

Metan

Długoterminowe prognozy podkreślają konieczność wykorzystania możliwości wydobywania metanu z pokładów węgla, a będzie to miało istotny wpływ na poprawę bilansu

energetycznego kraju. Metan towarzyszący pokładom węgla kamiennego był uznawany dotychczas za zło konieczne i czynnik obciążający wartość ekonomiczną złoża! Metan stanowił przyczynę największych katastrof górniczych, w których ginęły setki górników. Dopiero opracowanie technologii odmetanowania z powierzchni spowodowało uznanie tego surowca za ważną i ogromnie cenną kopalinę. Obecnie odmetanowanie podziemne ma miejsce w 18 kopalniach i uzyskuje się około 180-200 mln m³ gazu rocznie. Wstępne szacunki zasobów podają dla Górnośląskiego Zagłębia Węglowego od 250 do nawet 380 mld m³ metanu. Dla Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego zasoby przyszłościowe sięgają 5 mld m³. W Zagłębiu Lubelskim zasoby metanu są mniejsze i słabo rozpoznane; jedynie w synklinie Durohuczy oceniono zasoby perspektywiczne na około 12,5 mld m³.

/Źródło „Z geologią w XXI wiek”, 1996, Biblioteka osiągnięć polskiej nauki i techniki, Państwowy Instytut Geologiczny/

Ciekawostki

Polska jako członek międzynarodowej organizacji InterOcean-metal, do której należą: Rosja, Czechy, Słowacja Bułgaria i Kuba ma prawo do eksploatacji działki znajdującej się na dnie Pacyfiku. Na głębokości ok. 4 tys. m pod powierzchnią wody znajdują się koncentracje polimetaliczne, których eksploatacja może okazać się w przyszłości opłacalna. Wielkość działki to około 25% powierzchni naszego kraju.

/Źródło – M. Mizerska, „Konferencja prasowa Ministerstwa Środowiska i Państwowego Instytutu Geologicznego”, Przegląd Geologiczny, vol. 52, nr 7, 2004/.

Opracowanie:

Krystyna Kupiszak

Państwowy Instytut Geologiczny,

Zakład Geologii Gospodarczej.

e-mail: krystyna.kupiszak@pgi.gov.pl